

Sâlih Amel: İnandığı Gibi Yaşamaktır

Her mü'min -kulluğunun bir gereği olarak- her gün mutlaka Kur'ân-ı Kerîm'den belki bir cüz belki daha az ama mutlaka belli bir bölüm okur. Bu okuma, onun Rabbi ile bir musâhabesi, mükâlemesidir. Kemâli hürmetle Kur'ân âyetlerini tertîl üzere yavaş yavaş, hurûfâtına, tecvidine riâyet ederek okur. Dikkatle okur, sadâkatle okur, okuduğu âyetlerin Rabbi'nin kendisine bir mesajı olduğunun bilinci içinde okur. Okurken, o âyetin nüzûlünü düşünür. Nüzûlü sırasında Efendimiz'in (sav) mübârek çehresinin vahyin ağırlığı altında buram buram nasıl terlediğini; vahyin nüzûlüne şâhit olan güzîde sahâbe-i kirâm'ın neler hissettiklerini düşünür. Onun bu düşünceleri Kur'ân-ı Kerîm'i daha da dikkatli okumaya, âyetlerde anlatılan hakikatleri anlamaya, kavramaya, gönül dünyasında hissetmeye götürür.

Kur'ân bir zikirdir (Hirc, 9.; Nahl, 44.; Yasin, 11.), onun her bir âyeti mü'minlere tevhide hatırlatır, Allâh'a kul olmayı, kulluk görevlerini bihakkın yerine getirmeyi hatırlatır.

Bu dünyada yapıp ettiklerimizin tek tek yazıldığını (Yasin, 13.), nimetlendirildiğimiz her şeyden hesaba çekileceğimizi (Tekâsür, 8.) hatırlatır. Başıboş yaratılmadığımızı hatırlatır. (Kıyâme, 36.) Amel defterlerimizin boynumuza asılacağını ve "Kitabını oku, bugün, hesap görücü olarak sen kendine yetersin." (İsra, 13-14.) denileceğini hatırlatır.

Kur'ân'ın her âyeti mü'minlere inançlarını korumaları, onları yaşamalarını, Allâh'ın ve Rasûl'ünün rızâsını ve hoşnutluğunu kazanacak emirleri ve yasakları hatırlatır.

Cenneti ve nimetlerini tüm incelikleriyle; Cehennem ve azâbını tüm ayrıntılarıyla tasvir eder (bkz. Mekkî sureleri hemen tamamında) . Tâ ki itiraz edecek bir durum kalmayacak şekilde.

Allâh'ın kuluna, şah damarından daha yakın olduğunu ve Rabbinin onu her an gözetlemekte olduğunu (Fecr, 14.) hatırlatır. Kur'ân-ı Kerîm'i okurken, her bir sayfayı okuduğunda ayrı bir hatırlatma ile karşılaşır. Bu hatırlatmalar bazen bir uyarı şeklinde, bazen bir ibret ve öğüt şeklindedir. Mü'min'e mü'min olmanın niteliğini

öğretmeye yöneliktir.

Kur'ân-ı Kerîm'de Peygamber kıssaları sıkça konu edilir. O kıssalarda, Allah tarafından seçilerek peygamber/elçi olmuş kulların verdikleri tevhid mücâdeleleri anlatılır, karşılaştıkları durumlar, en yakınları, eşleri, evlatları, yakınları tarafından nasıl alaya alındıkları, nasıl yalnız bırakıldıkları, ötelendikleri, zulmedildikleri, ateşe atıldıkları, deryalarda balık tarafından yutuldukları ama üstlendikleri tevhid mücadelesinde aslâ yılgınlık göstermedikleri en çarpıcı bir şekilde anlatılır. Böylece mü'minlerin dikkatleri çekilmekte ve her an îmanlarının imtihanlarını vermeye hazırlıklı olmaları gerektiği, bunun için de "sabırla ve namazla Allah'tan yardım istemeleri" (Bakara, 1.) hatırlatılmaktadır.

Kur'ân okurken, âyetlerin anlattığı hakikatleri hissedebilmek, gönül dünyasında nüzul ortamına gidebilmek, sahâbenin ilim halkalarına katılarak Allah Rasûlü'nün bu âyetleri nasıl yorumladığını, sünnet-i seniyyelerine nasıl yansıttıklarını düşünmek. Peygamber kıssalarının tevhid mücâdelesinde ortaya koydukları iman ve teslimiyet örneklerini Kur'ân sahnesinde seyretmek ve onların nasıl "semi'nâ ve eta'nâ= işittik ve itaat ettik" dediklerini duymak.

Hız. Âdem (as) ile Havva annemizin: "Rabbimiz! Kendimize yazık ettik; bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen biz kaybedenlerden oluruz" dediler." (Araf, 23.) şeklindeki duâlarına iştirak etmek.

Nuh'un (as) milletine: "Allâh'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ecrim ancak Âlemlerin Rabbine aittir. Artık Allah'tan sakının ve bana itaât edin." (Şuara, 106-110)

Hûd (as)'ın:

"Ey milletim! Allâh'a kulluk edin. O'ndan başka tanrınız yoktur; yoksa sadece yalan uyduran kimseler olursunuz."

"Ey milletim! Buna karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim ancak beni yaratana aittir. Akletmez misiniz?"

“Ey milletim! Rabbinizden mağfiret dileyin, sonra O’na tevbe edin ki size gökten bol bol yağmur göndersin, kuvvetinize kuvvet katsın; suçlular olarak yüz çevirmeyin.” (Hud, 50-52.)

şeklindeki tevhid mücâdelesindeki çırpınışlarına şâhitlik etmek ve Hz. Lut, Hz. Sâlih, Hz. İbrâhim, Hz. Yâkub, Hz. Yusuf, Hz. Musâ, Hz. İsâ ve Kur’ân’da bizlere kendilerinden bahsedilen tüm peygamberler, nihâyet zirve noktada Hz. Muhammed Mustafâ (her türlü salâtu selâm, tahiyyâtu kirâm onların üzerine olsun) tevhid mücâdelesinin öncüleri kutlu elçiler!.. Hepsinin tekrar ettikleri tek gerçek var: Allah vardır ve birdir, mutlak hâkimiyet O’nun elindedir. O “Hayyu’l-Kayyûm” dur. “Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur.”, “O’nun ilmi her şeyi kuşatmıştır.” Kur’ân-ı Kerîm’i dikkatle okuyan her mü’min, kendisine şu soruyu sorar: Bütün bu hatırlatmalar niçindir? Sonra Enbiyâ sûresindeki şu âyeti hatırlar: “Senden önce gönderdiğimiz her peygambere: “Benden başka tanrı yoktur, Bana kulluk edin” diye vahyetmişizdir.” (Enbiya, 25.)

İşte o zaman, Kur’ân-ı Kerîm’deki bütün bu hatırlatmaların niçin olduğunu tekrar hatırlar ki o da: İnsanın kendi acziyetinin farkına varmasını, fıtrat-ı selîme üzere Allâh’ın buyruğu, Rasûlü’nün tebliğ ve beyânı istikâmetinde bir hayat sürmesini, hayatının her noktasında mutlak güç ve kudret sahibini tanımasını, O’nu unutmamasını temin içindir. Tevhid gerçeğinin ne anlam ifâde ettiğini gerek vahyedilen kitap ve suhurlarla gerekse hem kendi hem de âlemin varlığına hikmet şuuruyla bakarak, îman etmelerini sağlamak içindir.

Yüce Rabbimiz tüm bu hatırlatmalarına “Zikir” demiştir, “Kur’ân” demiştir. Bizden de bu Kur’ân’ı “aklederek”, “fehmederek” okumamızı, zikrimizi bu derinlik içinde yapmamızı istemiştir.

“Akletmek” ve “fehmetmek”, kulluğun ön şartı, “ihsan” mertebesine yükselmenin ilk basamağıdır. Sonra “ihlas” ve “samimiyet” içinde Hz. Peygamber’in sünnet-i seniyyesine göre, inandığı hakikatleri hayata taşımak gelir. Bunun adı “Sâlih amel”dir. Bu aynı zamanda rûhî mânevî yolculuğun esasını teşkil eder. Çünkü, inandığı gibi yaşamayan kimsenin, yaşadığı gibi inanmanın girdâbına düşmesi kaçınılmazdır.

“Ey Rabbimiz! Bize ihsan ettiğin hidâyetten sonra kalblerimizi haktan saptırma, bize kendi katından rahmet ihsân eyle! “ (Âl-i İmrân, 9.)

Prof. Dr. Ali Çelik / Aralık 2015